

# Hembygdsbladet

Årgång 16, nummer 2  
Maj 2014

Enhörna Hembygdsförenings  
informationskrift

## NATIONALDAGSFIRANDE

Fredag den 6 juni kl. 18.00 är det samling vid Enhörna Hembygds-  
museum för årets firande av nationaldagen.

Vid Hembygdsmuseet kommer vi att ha en fanborg och det blir tal samt  
sång och musik av medlemmar ur Enhörnakören. Medtag gärna kaffe-  
korg och njut av en härlig försommarkväll tillsammans med andra  
enhörnabor. Vi kommer också att ha korvförsäljning.

Museet och utställningen öppnar för säsongen.

## VÄLKOMMEN

(Vid regnväder flyttas firandet till Överenhörna kyrka)



### Hur en sedvänja kan bli en tradition.

Sandvikenborna har alltid kommit till ångbåtsbryggan för att få reda på senaste nytt och vinka åt Maja (s/s Mariefred). Under 80-talet började folk samlas tidigt på midsommar och inte förrän Maja lämnat bryggan började det egna firandet. När sedan bryggföreningen i början på 2000-talet arrangerade servering har antalet besökande ökat och idag samlas 100-tals glada enhörnabor för att umgås, fika och inleda midsommarfirandet.



**Kom gärna och hälsa Maja  
välkommen till Sandvikens  
ångbåtsbrygga på midsommar-  
afton, hon lägger till kl. 11.50.**  
I år finns också möjlighet att köpa den  
nyutkomna skriften om **Sandviken och  
livet kring ångbåtsbryggan.**

**Stöd ångbåtstrafiken.  
Åk med s/s Mariefred**

### TURLISTA 2014

**Stockholm - Enhörna - Mariefred**

- 24 maj - 15 juni trafik lördag och söndag.
- 17 juni - 24 aug. trafik tisdag - söndag.
- 30 aug. - 13 sept. trafik lördag och söndag.

Tilläggsplats i Stockholm: Klara Målarstrand invid  
Stadshusbron.

10.00	Från	STOCKHOLM	Till	20.00
11.50		Sandviken		17.50
12.25		Enhörna-Ekensberg		17.30
13.30	Till	MARIEFRED	Från	16.30

**Priser Stockholm - Mariefred.** (Biljetter köpes  
ombord)

- Tur och retur: 290 kronor
- Enkel resa: 200 kronor
- Barn 6-16 år: Halvt biljettpris

**Vår museiintendent Olle Karlsson:**

Förra årets utställning där vi fokuserade på kvinnors roll i det gamla Enhörna blev en stor framgång som lockade över 500 besökande. I år bygger vi vidare på kvinnomiljöerna men också med en del helt nya saker.

Vår utställning om tegeltillverkningen i Enhörna är under ombyggnad. Inga Ekvall, Matts Arthursson och Christine Gylefors skapar en ny miljö med brännugn och andra attiraljer. För den som är intresserad av tegelhanteringen i Enhörna finns här mycket spännande information att hämta.

Inför år 2013 bad vi våra läsare att fotografera livet i Enhörna under ett vanligt år. Göran Hagström har sammanställt foton i en miniatyrbild med olika enhörnamotiv.

Vår permanenta fotoutställning växer hela tiden. Vi får in foton på skolklasser, konfirmationer, arbetsmiljöer, byggnader m.m. Närmare 1500 foton finns uppsatta och dokumenterade i vår fotosal.

Under den kommande säsongen planerar vi för ett antal temasöndagar. Personer med djupare kunskap om speciella ämnesområden kommer att berätta lite mer ingående om olika saker. Det kan handla om tegelbruken i Enhörna, skolor, affärer, naturen, öarna, Kungsgården Husaby, smultronställen osv. Information om temadagarna kommer att finnas på anslagstavlan vid ICA-hörnan, i LT och på vår hemsida.

Kvinnosatsningen följer vi upp med en presentation av betydelsefulla enhörnakvinnor.

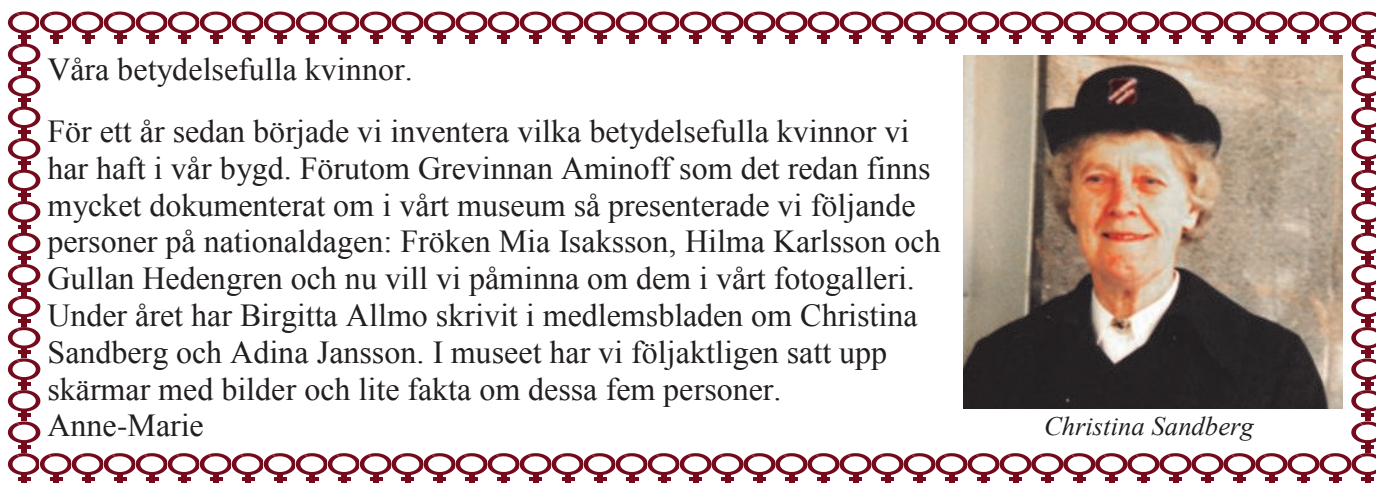
Avslutningsvis vill jag tacka alla frivilliga som ställt upp och jobbat för att utveckla vårt museum till att bli ett naturligt utflyktsmål för alla som har intresse av vår hembygd.

Varmt välkommen till vårt hembygdsmuseum i sommar.

/Olle



*Olle Karlsson*



Våra betydelsefulla kvinnor.

För ett år sedan började vi inventera vilka betydelsefulla kvinnor vi har haft i vår bygd. Förutom Grevinnan Aminoff som det redan finns mycket dokumenterat om i vårt museum så presenterade vi följande personer på nationaldagen: Fröken Mia Isaksson, Hilma Karlsson och Gullan Hedengren och nu vill vi påminna om dem i vårt fotogalleri. Under året har Birgitta Allmo skrivit i medlemsbladen om Christina Sandberg och Adina Jansson. I museet har vi följaktligen satt upp skärmar med bilder och lite fakta om dessa fem personer.

Anne-Marie



*Christina Sandberg*

## Enhörna Hembygdsmuseum

**Öppet Söndagar 13 - 16 (6 juni - september)**

**Besök vårt Hembygdsmuseum vid Överenhörna kyrka.**

**Njut av miljön och spännande utställningar.**

**Kaffeservering i syrenbersån, lekplats för barnen.**

**Fri entré - alla är välkomna**



## Nyfiken på allas tant Ebba Holm i Väsby

Får ett trevligt telefonsamtal från Gunilla, en kvinna i min egen ålder, efter min appell om tips på legendariska Enhörnakvinnor med stor betydelse för många människor. Min nyfikenhet väcks åter till liv av de nostalgiska berättelser som presenteras. Ännu en fångslande bild av en känd och samtidigt så okänd personlighet. En av alla dessa kvinnor som utfört stordåd, i vår bygd. Tant Ebba Holm, som genom sitt stora engagemang och sin kärleksfulla omsorg om barn, har efterlämnat så många positiva barndomsminnen.

Gunilla minns med stor glädje sin barndoms täta kontakt med den vänliga tant Ebba, hennes glada värme och hennes fantastiska körsbärs- och hallonsaft som alltid erbjöds alla besökare. Som barn hade Gunilla en dröm om att själv få bosätta sig permanent hos tant Ebba.

Ebba Holm var född 1903 och dog 1983. Hon ligger begravd i sin far Ernst Holms familjegrav på Ytterenhörna kyrkogård. Ebba var en av sex syskon. År 1908 hennes pappa Ernst och mamma Klara Margareta, skötseln av den stora, gamla gården Fågelsången i Stora Väsby efter sin far Gustav Erik Holm. Till ägorna hörde även största delen av Slandön. Familjen Holm hade då kommit från Björklinge socken i Uppland där pappa Ernst tjänstgjort som inspektor vid Sätuna.

Ebba förblev ensamstående, utan egna biologiska barn. Däremot öppnade hon, under hela sitt vuxna liv, sitt hem för mängder med barn i behov av frisk luft och lantliv under skolans alla lov. Många av barnen kom från stadsmiljö i Stockholm.

Hos Ebba fick de uppleva genuint gammaldags lantliv med potatisplockning, jordkällare, utedass, vedbod, pump på gården och härliga badutflykter. Ryktet om den underbart snälla tant Ebba spred sig så det fanns alltid många barn på plats i den lilla stugan. Men det hindrade inte Ebba som var känd för sin stora handlingskraft. Hon ställde i ordning sängplatser till alla i varje ledigt skrymsle. Själv trängde hon in sig i en mycket liten skrubbe för egen övernattnings. Vid insikten av detta, förstod Gunilla med sorg i hjärtat, att ett boende för egen del, hos tant Ebba, inte var möjligt.

Feriehem kallas privata familjer som tar hand om andra än biologiska barn i sina hem. Denna variant av barnomsorg, oftast över sommaren, startades i slutet av 1800-talet vid en tid när mindre bemedlade barn från städer och tätorter ansågs



*Ebba Ingeborg Elisabet Holm 1903-1983 (fotot från 1949)  
En av flickorna på fotot är Gunilla som omnämns i artikeln*

behöva komma ut till landet. På 1970-talet blev feriehem en del av den kommunala barnomsorgen.

Ebbas dittills så uppskattade verksamhet dömdes då ut på grund av avsaknad av rinnande vatten inomhus.

**Upprop:** Jag skulle vilja utvidga berättelsen om den fantastiska tant Ebba Holm. Du som vet mer och vill dela med dig, Välkommen att kontakta

Birgitta Allmo  
[b.allmo@telia.com](mailto:b.allmo@telia.com)  
Tfn 08-550 421 07  
070-2238646



*Pappa Ernst Holm 1868-1944 och mamma Klara Margareta Holm 1867-1942 med barnen Ebba, Erik Gustav, Karin Maria, Greta, Eva och Märta. Ernst Holm övertog skötseln av Fågelsången år 1903 efter att ha varit inspektor vid Sätuna i Björklinge socken i Uppland.*

## Rapport från årsmötet 2014

En vacker försommardag, söndag eftermiddag och ändå kom drygt 60 personer till årsmötet. Gunnar Lindqvist och Christer Björk valdes att leda förhandlingarna. De stora investeringar som gjorts vid skapandet av nya utställningsmiljöer innebar att det ekonomiska resultatet var negativt. Dock konstaterades att det museala blivit en stor framgång och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Till ordförande omvaldes Leif Tellestedt och till nya styrelseledamöter utsågs Kicki Lindqvist och Bengt Johansson.



Kicki

Kicki och Bengt ersätter Bosse Staflund och Birgitta Wulkan som båda gör ett uppehåll i styrelsearbetet. Tack Bosse och Birgitta för allt ni gjort för föreningen.



Bengt

Efter mötet presenterade Anne-Marie Andersson den nya boken i föreningens skriftserie, *Berättelser från Sandviken och livet kring ångbåtsbryggan*.

Marie Andersson den nya boken i föreningens skriftserie, *Berättelser från Sandviken och livet kring ångbåtsbryggan*.

Skriften har väckt stort intresse och 30-talet böcker såldes direkt. Efter kaffe-pausen blev det underhållning av enhörnaorkestern *Kurt Reidars med Gunnarz*. Lite ovanligt men mycket uppskattat att avsluta ett hembygdsföreningsmöte i sann Elvis-anda.

/Leif



Även lokalpressen uppmärksammade årsmötet. Här intervjuas Anne-Marie om Sandvikenboken av Måsens specielle enhörnareporter Sandra Rönnsvärd



Orkestern med en trogen beundrarinna



Inte hade vi trott att Sandvikenskriften skulle bli en sådan framgång. Läsare har hört av sig för att berömma berättelserna och de många bilderna. Boken kostar 100:- och finns att köpa på museet.

Du kan också sätta in 100:- (+ ev. frakt) på vårt PG så får du Sandvikenskriften i brevlådan, du kan också kontakta Anne-Marie (se nedan) så ordnar hon med beställningen. Boken innehåller sex olika berättelser och omfattar 44 A4-sidor och mer än 50 bilder.

**Ett efterföljansvärt exempel.**  
När den gamle Sandvikensbon Sven-Yngve Hellman för en tid sedan vann i EIFs supporter-lotteri, tänkte han att delad glädje är dubbel glädje. Sven-Yngve beslutade då att skänka en del av vinsten till två föreningar som han tycker värnar extra om Enhörna. Föreningen Sandvikens Ångbåtsbrygga och Enhörna Hembygdsförening fick vardera 1.000:-.  
Stort tack Sven-Yngve!



- Enhörna Hembygdsförenings styrelse:**
- Leif Tellestedt, ordförande tel: 550 447 05 (leif.tellestedt@telia.com)
  - Olle Karlsson, vice ordf. tel: 550 440 37 (olov.karlsson@live.se)
  - Britt-Mari Gylefors, sekr. tel: 550 421 30 (b.gylefors@telia.com)
  - Anders Östensson, kassör tel: 070 6871581 (andersostensson@hotmail.com)
  - Anne-Marie Andersson tel: 550 420 16 (anne-marie.majhem@telia.com)
  - Mona Elveskog tel: 550 420 28 (elveskog@telia.com)
  - Lena Björk tel: 550 490 63 (lena.x.bjork@telia.com)
  - Gertrud Nilsson tel: 550 421 25 (gertrud@skogshyddan.eu)
  - Kicki Lindqvist tel: 550 440 50 (kickilindqvist@spray.se)
  - Bengt Johansson tel: 550 441 62 (iobjohansson@c-sam.nu)

Box 39, 151 96 Enhörna, Medlemsavgiften är 100/150:-/år (ensild/familj), Plusgiro 23 89 45-0  
**Hembygdsmuseet** hålls öppet söndagar juni-sep, 13.00 - 16.00. Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt. Besök föreningens hemsida: [www.hembygd.se/enhorna-hembygdsforening](http://www.hembygd.se/enhorna-hembygdsforening)

